

Aktuellt om medicinsk grundforskning för kliniker

II Tidskrifterna Nature och Science symboliserar i många sammanhang begreppet grundvetenskaplig spjutspetsforskning. De studier, analyser och kommentarer som publiceras i dessa och liknande tidskrifter har stor genomslagskraft i forskarsamhället och citeras flitigt i massmedierna. Kliniker och icke-forskare vill gärna på ett översiktligt sätt hålla sig informerade om innehållet i dessa och andra ledande grundvetenskapliga tidskrifter men möjligheterna att göra det på egen hand kan i praktiken vara mycket begränsade på grund av pressad arbetssituation, begränsad tid för fortbildning och svårigheter att tillgodogöra sig komplicerade molekylärbio-logiska och genetiska resonemang utan specialkunskaper inom ämnesområdet.

Avsikten med att publicera återkommande månatliga sammandrag av artiklar i Nature, Science och andra ledande tidskrifter är att ge icke-grundforskare möjligheter att förlöpan-de hålla sig informerade om grundvetenskapliga framsteg, och då i första hand sådana med potentiella implikationer för klinisk medicin.

Forskar på Scripps Research Institute

Läkartidningens grundvetenskapliga skribent heter Ulrika Kahl och är själv verksam som forskare på Scripps Institute, ett av USAs mest framgångsrika forskningsinstitut. Ulrika är fil dr i neurokemi och har en bred forskningserfarenhet inom molekylärbio-logi och genetisk bioteknologi där Scripps anses vara världsledande.

Ulrika Kahl är knuten till professor Tamas Bartfais forskargrupp. Tamas Bartfais forskning är inriktad på neurofarmakologi, neuroendokrinologi och neuroimmunologi. Han har även nyligen efterträtt professor Bengt Samuelsson som

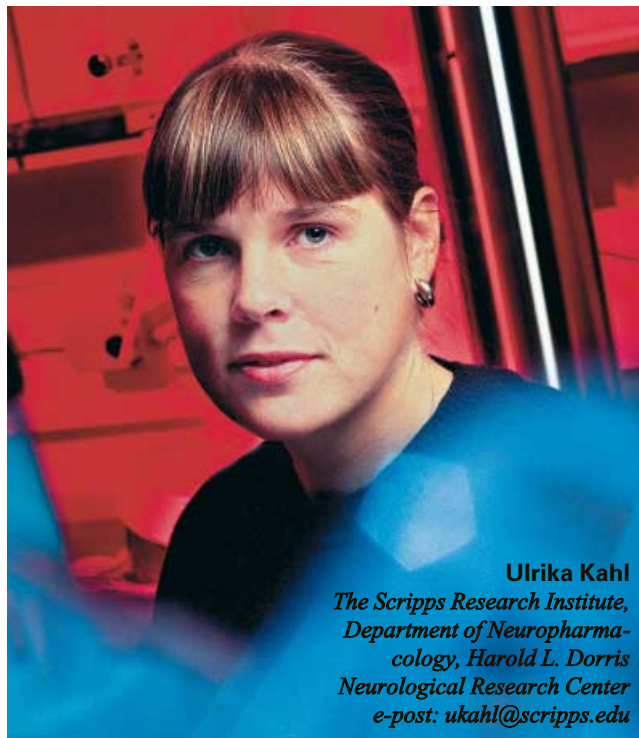

FOTO: KARL GABOR

Ulrika Kahl
*The Scripps Research Institute,
Department of Neuropharma-
cology, Harold L. Dorris
Neurological Research Center
e-post: ukahl@scripps.edu*

chef för institutionen för medicinsk kemi på Karolinska insti-tutet.

Redaktionen ser fram emot läsarnas synpunkter på urvalet av refererade artiklar och vill gärna ha förslag på ämnesom-råden som man vill ha belysta. Förslagen kan skickas direkt till Ulrika Kahl under e-postadressen ukahl@scripps.edu

Josef Milerad
medicinsk chefredaktör

Forskning och ekonomiska intressen

II I spåren av flera andra vetenskapliga tidskrifter – de flesta kliniska – kräver nu även Nature att insända manuskript från och med den 1 oktober 2001 skall åtföljas av en deklaration av de eventuella ekonomiska intressen som är förenade med innehållet i manuskripten [1]. Även Nature-förlagets olika tidskrifter ansluter sig till denna nya policy. Artikelförfattare kan därför antingen deklarera sina ekonomiska intressen, intyga att de inte har några, eller yrka på att få slippa skriva under en sådan deklaration. Oavsett vilket av alternativen de väljer kommer detta att framgå vid eventuell publi-cering.

Detta beslut är föranlett av en rad or-saker. Tre huvudanledningar nämns.

För det första menar man att det fak-tiskt existerar fall där publiceringproces-sen inom biomedicinsk forskning har påverkats av artikelförfattarnas ekono-miska intressen.

För det andra pekar man på den miss-tänksamhet som ibland riktas mot aka-

demiska forskare som alltför intimt sam-arbetar med partner och finansiärer från näringslivet. Nature vill här vädja till lä-sarnas sunda förnuft och understryker att forskning är forskning och resultat är resultat, oavsett kommersiellt intresse. Manuskript som skickas till Nature ac-cepteras eller refuseras inte på grund av författarnas ekonomiska intressen, eller avsaknad av desamma.

För det tredje hänvisar man till att många institutioner och andra tidskrifter redan har infört deklara-tionsplikt beträffande kommersiella intressen vid publi-cering av kliniska resultat och forsk-ningsmaterial, och säger sig vara nöjda med att stödja denna utveckling.

Typ av artiklar avgör

Vad de nya bestämmelserna kommer att innebära beror nog till att börja med på vilken typ av artiklar det är fråga om. Rent kliniska artiklar, som exempelvis handlar om ett läkemedel i det sista prövningsstadiet (där ofta mellan 200

miljoner och 2 miljarder kronor redan spenderats på att utveckla preparatet), är rätt så olika typiska grundforsknings-artiklar. Olika kanske inte minst ur kom-mersiell synvinkel, skall tilläggas. Det är logiskt och oftast tämligen uppenbart att de ekonomiska intressena är större i de fall man är nära en lansering av en (me-dicinsk) produkt. Förhoppningsvis har såväl förlagsbranschen och referenterna som bedömer manuskripten, som tid-skrifternas läsare en kritisk inställning till kvaliteten på artiklarna, och låter sig inte på något sätt påverkas av den ekono-miska potential som föreligger, när de gör sin vetenskapliga bedömning.

Att en författare har ekonomiska in-tressen i sin verksamhet är trots allt för-ståeligt i de fall denne kanske står med på en eventuell patentsökan som är re-laterad till forskningsmaterialet, sitter med i styrelsen för ett företag som ut-vecklar denna typ av produkter, eller äger aktier och andelar i ett företag med kommersiellt intresse för produkten.